

Tisztelt Rektor Úr! Tisztelt Tanáraink
és tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Kedves Barátaim!

Először is köszönöm a megbecsülést, hogy most itt beszélhetek. Nem olyan könnyű feladat ez, mint a felkérés utáni első pillanatokban gondoltam.

Forradalmi napokról, forradalmi napokban kell most megemlékezni. Hogy miért így fogalmaztam? El fogom mondani. És hogy miért itt, az egyetem polgárai előtt beszélek erről? Mert a fiatalság – és különösképpen az egyetemi ifjúság – mindig a forradalmak, a változások, a megújulás és a bátorság generációja volt világszerte. Mi magyarok pedig, ismervé szabadságharcaink történetét, hozzátehetjük: a hazaszeretet generációja.

Az emberiség történelmének folyamatában minden időben meghatározó szerepe volt, milyen annak a kornak az ifjúsága. Ha belenyugvó, ha megalkuvó, ha csak önmagára figyelő és saját magával törődő volt a fiatal generáció, abból passzív, befelé forduló, önző és tehetetlen rabszolgatársadalom nőtt fel. Akiket az orruknál fogva lehetett vezetni, befolyásolni és eltiporni. Akiknek nem voltak nagy gondolataik, nagy tetteik, csak vegetáltak és semmit nem adtak másoknak – s ennek következtében ők sem kaptak másoktól semmit. Éltek – és eltűntek... Éltek – de minek? ... Ha mindenki csupán önmagáért él, mi lesz a társadalomból? Mi lesz a családokból? És mi lesz a jövőből?!

Kedves Barátaim!

Mi vagyunk a következő generáció, mi vagyunk a jövő – és miénk a feladat...! Az ifjúság a nemzet kovásza, a jövő letéteményese, amely bátran felemeli a fejét és – a költővel szólva – „merészen s a múltra tekintve meri felvállalni a jövőt”!

Ez viszont soha nem megy valódi mesterek nélkül. Olyan nevelők nélkül, akik tapasztalataik és tudásuk átadásával segítik azokat, akik tovább viszik a lángot. Az ifjú lélek tapasztalatlan, képlékeny, könnyebben befolyásolható, látványos és értéktelen szlogenek segítségével s ezért kellenek azok, akik hitet, emberséget, belső tartást adnak nekünk, akik megtanítanak arra mi a becsület, a tisztesség és a hazaszeretet.

A szakmai tudás nagyon fontos, de ezt a tudást sem tudjuk igazán kiteljesíteni, ha emberként, orvosként nem hiszünk önmagunkban és abban, amit hivatásnak neveznek. Ha személyes emberi habitusunk nem állja ki a valódi próbát! Hacsak önmagunkért és nem az emberért vagyunk! Gondoljunk a hippokratészi esküre! Orvosnak lenni hivatás. De embernek lenni: cél, hazafinak lenni: kötelesség! Ahol a szabadságért kellett felemelni a szót, mindenütt ott voltak az orvosok. Hogy csak néhány példát mondjak az 1848-49-es szabadságharc honvéderősei – Balassa János, Lunniczter Sándor, Korányi Frigyes, Flór Ferenc, Markusovszky Lajos, Bugát Pál, az ő példájuk kell, hogy vezesse tetteinket ugyanúgy, ahogy az ő példájukat követte az 1956-ban gyalázatos rágalom alapján kivégzett Tóth Ilonka. Az orvosok ott voltak a csatatereken. Ha a hazáért kellett küzdeni, az elnyomás ellen, akkor fegyverrel a kézben, de orvosok és nővérek látták el a sebesülteket is, mentették a betegeket, vigasztalták a haldoklókat csata közben és után, sokszor életüket kockáztatva – a segítségre szoruló embert látva a szenvedőkben, nem válogatva az ellenség és harcostárs között. A szabadságharc utáni megtorlást ők sem kerülhették el: megfosztották őket tisztségeiktől, bebörtönözték őket, többen emigrációba kényszerültek. Egy évszázaddal később ugyanígy tett az az orvostanhallgató lány is, akinek szobra a NET előtt áll és akit ezért „hálából” kivégeztek az állampárt nevében és utasítására.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A mi feladatunk egyértelműen a tisztességért, becsületért, az emberi életért és az emberhez méltó életért kiállni mindig és minden időben. Ezt kell megtanulnunk mestereinktől és ha hívek akarunk maradni önmagunkhoz, eskünkhöz, ezt az utat kell járnunk még akkor is, ha látszólag ez a nehezebb!

158 évvel ezelőtt ezt az utat járta az ifjúság és beleremegett Európa egyik legnagyobb birodalma, a Habsburg-ház. 50 évvel ezelőtt, 1956-ban is ezt az utat járta a fiatalság és beleremegett az akkori világ legnagyobb elnyomó gépezete, a kommunizmus birodalma. Gondoljunk azokra, akik ezt véghez vitték, gondoljunk azokra, akik a világ tudományát előre vitték, gondoljunk névadónkra, az anyák megmentőjére, gondoljunk őseinkre, gondoljunk forradalmaink hőseire és ne higgyük el, hogy „kicsik vagyunk”! Nem! Nagyobbak vagyunk mint sokan a „nagyok” közül! Nagyok vagyunk hitünkben, bátorságunkban, tudásunkban, emberségünkben! Legyünk tehát nagyok jövőnkben is! Csak rajtunk áll, hogy milyenek – és mekkorák leszünk...

Ne felejtjük el: a forradalmak nem csak addig éreztetik hatásukat, ameddig tartanak. A bátorság, a hűség nyoma évtizedekig, sőt, generációkon keresztül benne marad az egész népben. Megmaradt a tizenéves vörössipkások hőstetteinek emléke, Guyon „gyermekeinek” emléke a branyiszkói hágó hihetetlen rohamából és az 56-os fiatalok halált megvető bátorsága, akik egy szál benzines üveggel rohamozták meg és győzték le a szovjet tankokat. De megmaradt azok emléke is, akiket a győztes Habsburgok várbörtönbe csukattak, felakasztotta és azoké akiket a szocialista diktatúra csukatott börtönbe vagy végeztetett ki, álságosan megvárva 16. születésnapjukat, hogy már nagykorúként lóghassanak a kötélén. Ezeknek a fiataloknak és gyermekeknek az emléke nem múlik, nem múlhat el nyomtalanul! Pedig ők is olyanok voltak, mint mi. Szerettek, szórakoztak, tanultak, néha megbuktak – de ha kellett, ők meghaltak... Gondoljunk rájuk, gondoljunk azokra akik örök példát mutattak nekünk, de jussanak eszünkbe azok a magyarok is, akiknek holnap, március 15-én Marosvásárhelyt és Székelyudvarhelyen román tankokkal kell szembenézni, miközben a történelmünk egyik legfényesebb eseményét ünneplik.

Kedves Barátaim!

Beszédem elején azt mondtam: forradalmi napokban beszélek a forradalomról... Hogy miért? Mert most is az van: csendes forradalom. Az, ami nem történt meg az ún. rendszerváltozáskor s aminek elmaradására Antall József azt mondta (sajnos kicsit gúnyosan): „Tetszetek volna forradalmat csinálni...” Nos, a társadalmi forradalom elmaradt, de létre jött a csendes forradalom, szellemi-ideológiai mozgalom a lelkekben. Ez lassabb, sokszor tétovább és bátortalanabb, útkeresőbb, de meggyőződésem szerint ott él azóta is mindannyiunkban, még ha nem is érezzük, csak azt hogy valami nem stimmel... Hogy valami még hiányzik...

A forradalmak mindig döntések. A döntések mindig választások.

Az ember legősibb szabadságjogainak egyike, hogy választhat, dönthet saját sorsa felől. Választhat a jó és a rossz, a hamis és az igaz között. Hogy mik akarunk lenni... Nyírásra váró birkák vagy a jövőnkért felelős emberek? **Ne felejtjük: ez jogunk – és kötelességünk.** Merjük meghozni a döntést, ahogy a márciusi ifjak, ahogyan a Tóth Ilonkák. '90-ben nekünk, a mi generációnknak még nem volt erre lehetőségünk, most van. Nézzük az ő példájukat – és döntsünk okosan, válasszunk bölcsen!

Köszönöm a figyelmet!

Bp., 2006. március 14. – NET

(Dr. Takács Péter, központi gyakornok – Igazságügyi Orvostani Intézet)